

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Hustopeče

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přinášejí důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Hustopeče se nachází v Jihomoravském kraji jižně od brněnské metropole a tvoří 1 z 21ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje. Dále je tento SO možné charakterizovat následovně:

- do SO spadá celkem 28 obcí (což je velikost přibližně odpovídající průměru kraje);
- v dotčeném území žije celkem 35.503 obyvatel, z toho 5.883 v jádrovém městě;
- rozlohou 355 km² se řadí mezi 6 největších obvodů.

Tabulka 1: Komparace SO ORP v Jihomoravském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Hustopeče	28	35503	5883	355
Slavkov u Brna	18	22055	6224	158
Moravský Krumlov	33	22235	5893	348
Pohořelice	13	13439	4678	195
Znojmo	111	91197	33964	1242
Mikulov	17	19695	7410	244
Tišnov	59	29778	8849	342
Bučovice	20	15932	6450	171
Vyškov	42	51778	21496	547
Boskovice	73	51378	11446	511
Veselí nad Moravou	22	38931	11471	343
Kyjov	42	55832	11483	470
Břeclav	18	59742	24925	439
Ivančice	17	24042	9604	172
Rosice	24	24904	5790	174
Blansko	43	55976	20841	351
Židlochovice	24	31050	3615	194
Šlapanice	40	63498	7076	343
Hodonín	18	61402	25094	286
Kuřim	10	21956	10814	77
Brno	1	378327	378327	230
Průměr za kraj	32	55650	-----	343

Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání:

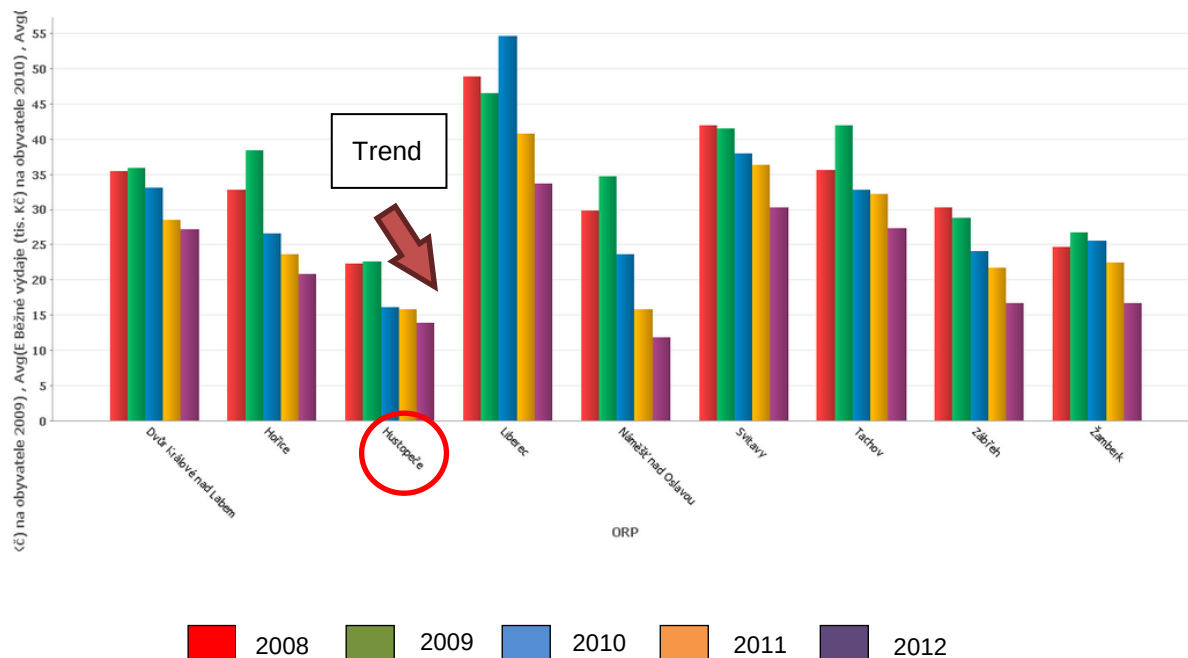
- s ostatními SO ORP Jihomoravského kraje
- a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO ORP - měřeno počtem obcí ve správním obvodu 27 až 29 obcí (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Dvůr Králové nad Labem, Hořice, Liberec, Zábřeh, Svitavy, Žamberk, Tachov, Náměšť nad Oslavou).

2. Ekonomická výkonnost

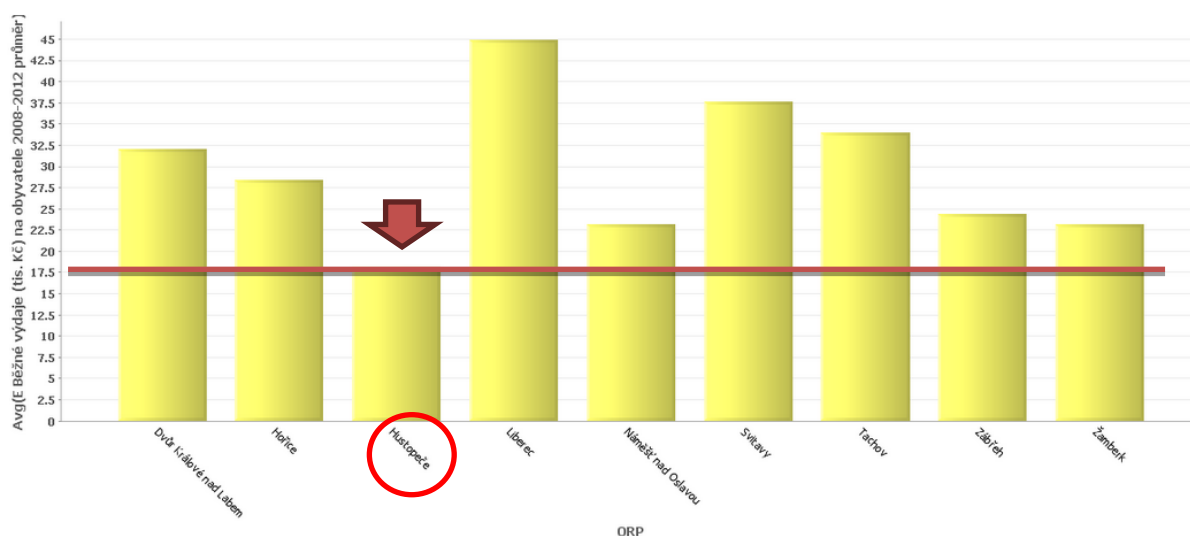
Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se u SO ORP Hustopeče blíže podívat na **úroveň běžných výdajů na obyvatele**, která byla sledována mezi lety 2008-2012. Jak je z níže uvedeného obrázku zřejmé, hustopečský obvod po celou dobu vykazoval oproti ostatním vybraným SO ORP **nízkou výši**. To potvrzuje i celkový průměr (18,09 tis. Kč/obyv./rok), jehož hodnota je nejnižší ve skupině. Pro dokreslení situace je třeba zmínit, že SO ORP Hustopeče měl v letech 2008-2010 nejnižší hodnoty tohoto ukazatele a jejich výše plynule klesala po celé sledované období. *Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

období. To dokazuje porovnání hodnoty z roku 2008 (22,28 tis. Kč/obyv./rok) s hodnotou v roce 2012 (13,88 tis. Kč/obyv./rok). Viz obrázek 1 a 2.

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 27 – 29) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 27 – 29) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

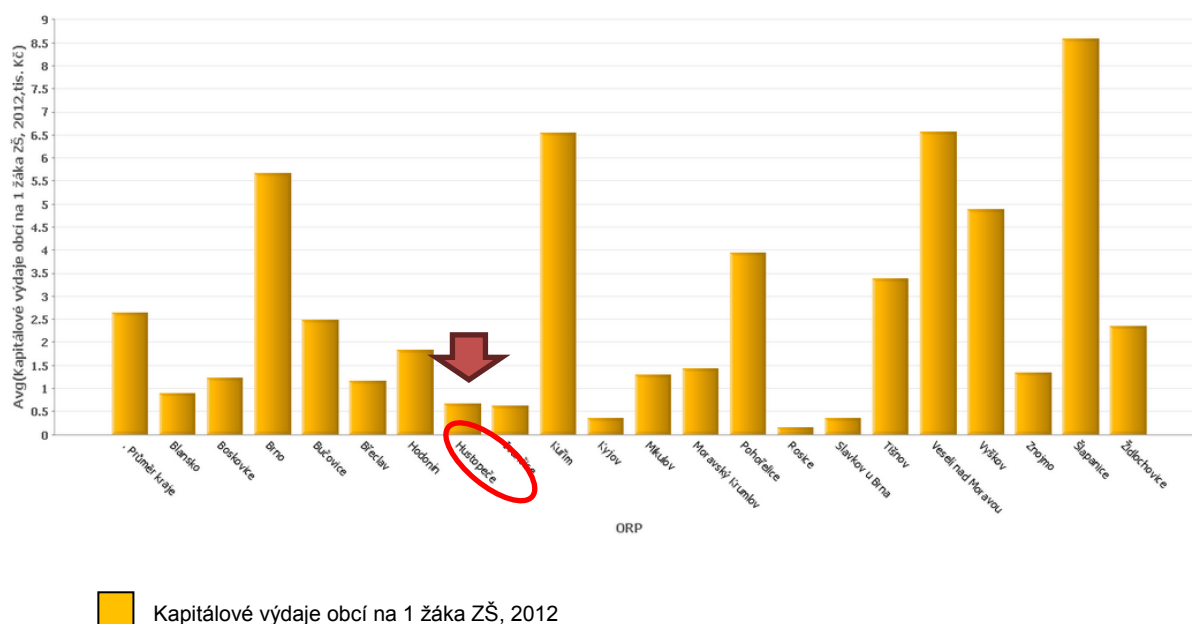

3. Předškolní a školní vzdělávání

Při bližším pohledu na problematiku předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Hustopeče zejména porovnání **kapitálových výdajů na žáky základních škol**. Jejich výše za hustopečský obvod patří k těm nejnižším v kraji s hodnotou pod hranici jednoho tisíce korun (0,67 tis. Kč/žáka). Viz obrázek 3.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

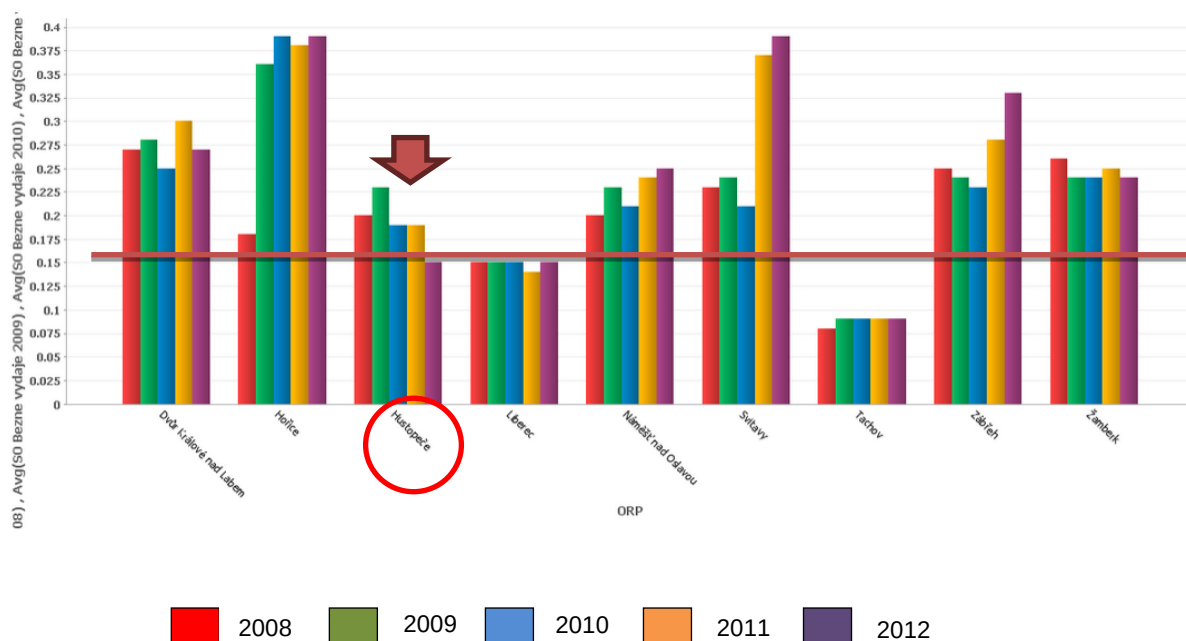
Obrázek 3: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Jihomoravského kraje) na žáka ZŠ (v tis. Kč)

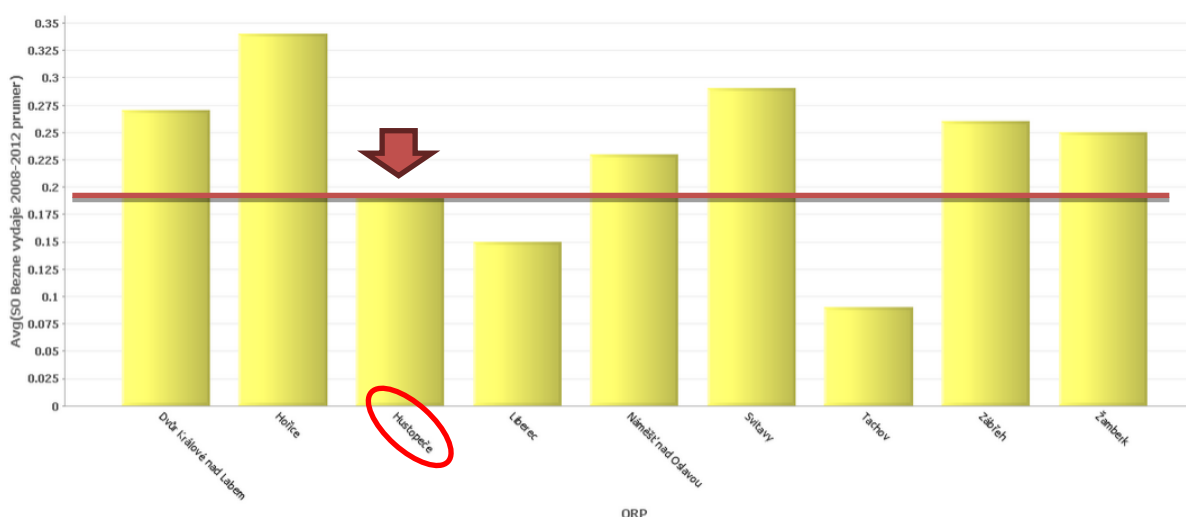
4. Sociální služby

Z pohledu sociálních služeb je vhodné z hlediska benchmarkingu vyzdvihnout srovnání **běžných výdajů na obyvatele** SO ORP Hustopeče s dalšími obvody dle kritéria počtu obcí. V letech 2009–2012 patřil SO ORP Hustopeče mezi trojici obvodů s nejnižšími náklady na běžný provoz (spolu s SO ORP Liberec a SO ORP Tachov). To dokazuje průměr ukazatele – 0,19 tis. Kč/obv./rok. Viz obrázky 4 a 5, kde červená linie značí dosaženou úroveň hustopečského obvodu.

Obrázek 4: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 27 – 29) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

Obrázek 5: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 27 – 29) na sociální služby v období 2008-2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP HUSTOPEČE	
základní charakteristika	v Jihomoravském kraji správní obvod ORP Hustopeče: - rozloha odpovídá průměru kraje a je 6. největší - počtem obcí odpovídá průměru kraje - hustota osídlení je podprůměrná
ekonomická výkonnost	hodnoty běžných výdajů na obyvatele se v čase snižují a patří ve sledované skupině k nejnižším
předškolní a školní vzdělávání	SO ORP se řadí mezi obvody s nejnižšími hodnotami kapitálových výdajů na žáky ZŠ
sociální služby	nízké běžné výdaje na sociální služby na obyvatele

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad